

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

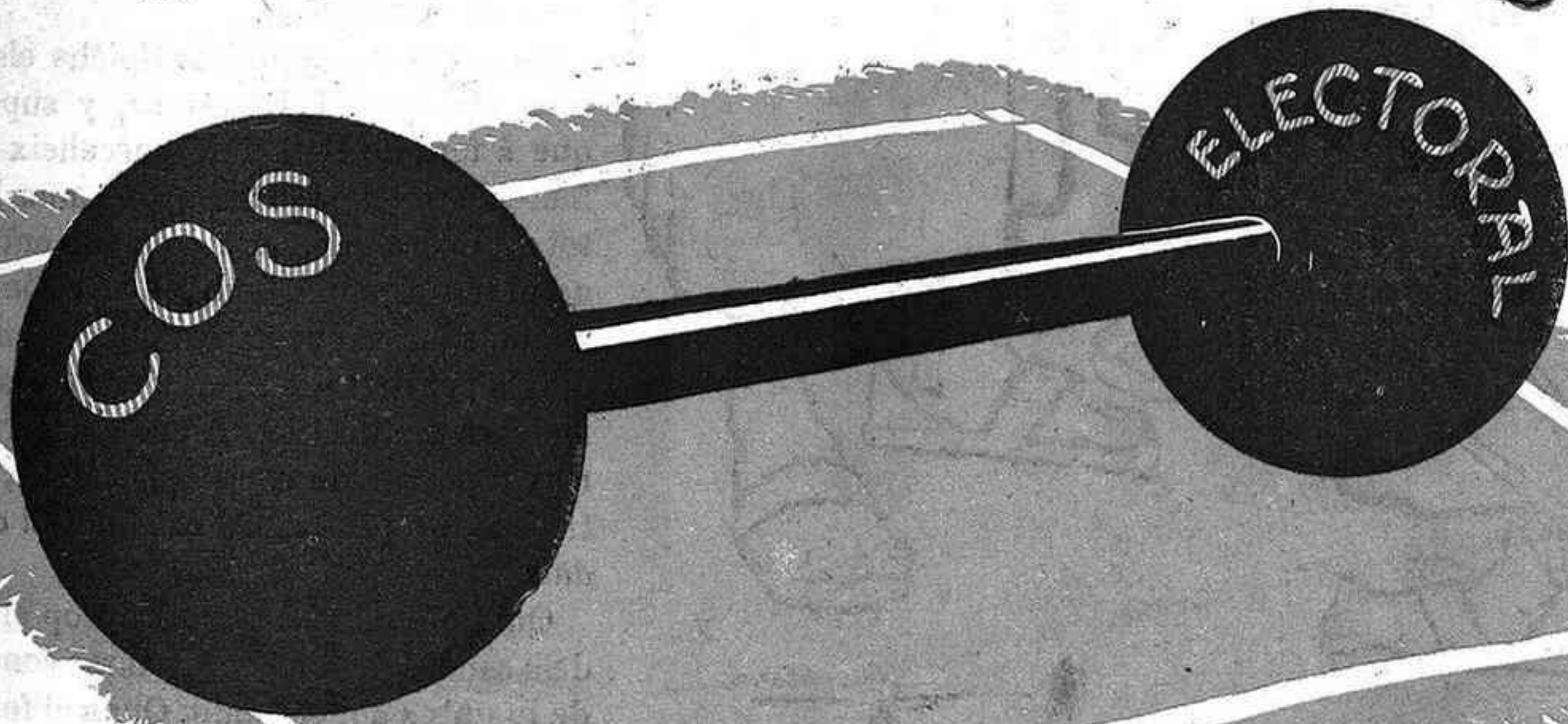
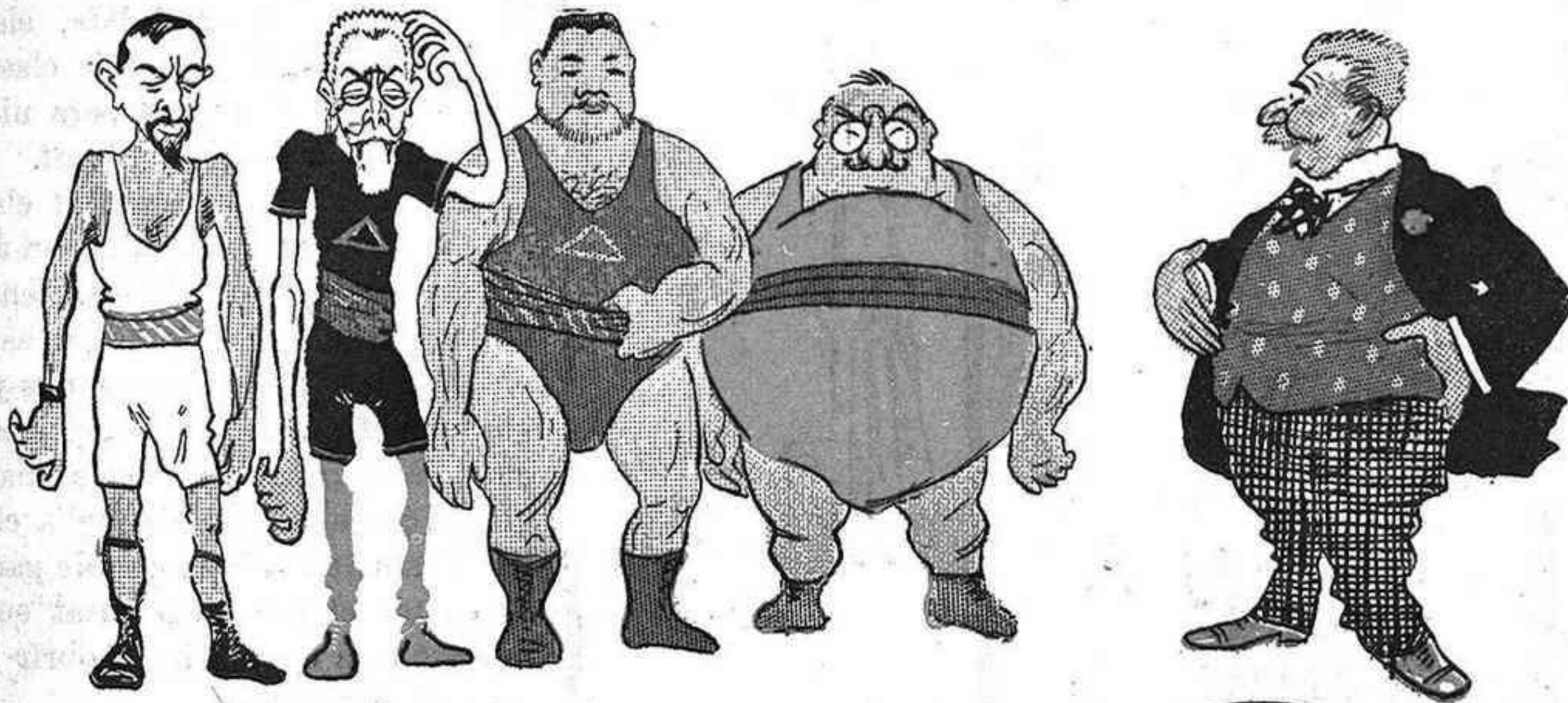
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIO
LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

COMENSA LA FUNCIO

—Apal... A veure qui es el maco que l' aixeca.

LA BOMBA DEL CARRER DE SANT PERE MES ALT

CRONICA

CANDIDATS

CONVOCADAS sobtadament y apresadament las eleccions pera regidors, ja tenim altra volta a la nostra ciutat ab febrada política. Durant aquesta senmana las juntas, reunions y tanteigs han estat innumerables. Totas las entitats polítiques, desde 'l círcul més important al més insignificant cassinet dels suburbis barcelonins, han celebrat la seva corresponent reunió de prohoms, ab el fi de tractar seriament del problema qu' enclouhen las vinentas eleccions municipals. Moltes esposas de personalitats polítiques han sofert las tristas conseqüencias del període electoral, veyent com els seus més ó menys ilustres marits tornan diariament a casa a altra hora de la matinada.

Tot el món polítich se comou davant d' unas eleccions. Pero hi ha una mena de factors d' aquestas lluytas que son els més fundament y fortament conmoguts. Ens referim als candidats, els quals constituheixen una especie classificada de lo que sense ofensa pera ningú podríam dirne zoología electoral.

Els candidats, y sobre tot els candidats a regidors, constituheixen a la nostra capital una cosa típica. Venen a esser com una mena de cos d' aspirants, ab totas las frisansas, enganys y desenganys dels que anhelan y esperan alguna cosa. Ja haurán comprés els amables llegidors que aludim a n' aquella classe de candidats que se'n moren de ganas, que tenen tot el seu ideal posat en l' acta maravellosa que 'ls ha d' obrir las portas de la Casa gran.

Son aquests candidats típics els que més abundan a Barcelona, y suposém que a fora de Barcelona succeheix de la mateixa manera. Hi ha tota una legió, tot un exercit de candidats que entra en acció tan prompte com las eleccions son anunciadas. Aquests candidats son candidats per dret propi, en virtut de la seva mateixa naturalesa. Alguns no arriban may a passar de candidats. Molts, moltíssims, no passen de *candidats a candidats*.

Qui no hagi vist may d' aprop el dalit dels candidats, no pot formarse concepte de lo qu' es aqueix dalit. Quan el fervent desitj de la *concejalia* ha entrat en el cor d' aquests homes (no sabém si per medi

— Quin estruendo, noys!... Vareig rebre un susto de primera.
— Ja 'ns ho pensém, ja... pobre xicot!... Creu que nosaltres ho vam sentir molt!...

d' algun microbi patógen, encare no descobert per la ciencia) se converteixen en un cas extraordinari, digne de l' atenció y de l' estudi del psicólech y del sociólech.

Es com una gran fam y una gran sed el desitj d' anar en candidatura. El candidat sofreix una monomanía veritable. Totas las accions de la seva vida y tots els fets de la seva política s' encaminan al fi suprem d' esser regidor. Y pera serho, realisa tots els treballs y tots els sacrificis. Cap obstacle l' atura ni cap contrarietat el fa recular. L' aspirant a candidat gasta diners, descuida el negoci que es font de

EN EL CINQUANTENARI DE MIREIO

Estatua de FREDERICH MISTRAL, erigida á Arles pels admiradors del autor del famosíssim poema.

la seva riquesa, hipoteca fincas, y devegadas s' arruina completament.

¿Y qué buscan aquests homes en l' acta de regidor? La majoría, la gran majoría, no están moguts per cap intenció de *ferse 'ls seus*, com vulgarment se diu. Si bé es cert que alguns portan l' intent d' agermanar—diguemho així—el bé de la ciutat y 'l seu bé personal y propi—son els més els que no buscan altra cosa que l' exhibició, el lluhiment, la petita vanitat menestral d' ésser regidor y de lluhir solemnement la banda edilicia.

Ara mateix estém contemplant l' espectacle dels candidats, treballant desesperadament pera assolir l' ideal de la seva vida. Dintre de cada cassinet hi ha una lluyta de candidats, abrahonantse una cinquantena alhora, com fieras famolencas, sobre una dotzena y mitja de llochs que caben en la candidatura.

¿No fora convenient, pera complaure á tots els aspirants, que 'l número de regidors d' un municipi se tripliqués ó quadruplicqués? Pénsinho els nostres diputats, y si 'ls sembla, presentin al Congrés un projecte de lley en aquest sentit. Així s' aconseguiria la felicitat de moltes dotzenas de pares de familia, que avuy están sota la terrible amenssa del *mico* donat pel comité del partit ó pel cos electoral.

WIFRET

POSTALS

Está plena de clavells
la finestra de ta cambra.
Son ben hermosos tots ells;
pro malgrat l' ésser tan bells,
el més bell de tots, hi manca.

«El qui espera 's desespera»
diu l' adagi; més qué hi fa!
Si espera ab fé verdadera,
¡ab quin goig no esperarál!

La oració, dona estimada,
que 't dedico en tots moments
es, més que oració parlada,
rosari de pensaments.

La meva mare va dirme ahí:
—Tú no sossegas y fins t' aprimas.
—Ay, ¿voleu dí?
—Será qu' esperas? Será qu' estimas?
—¡Sí, mare, sí!

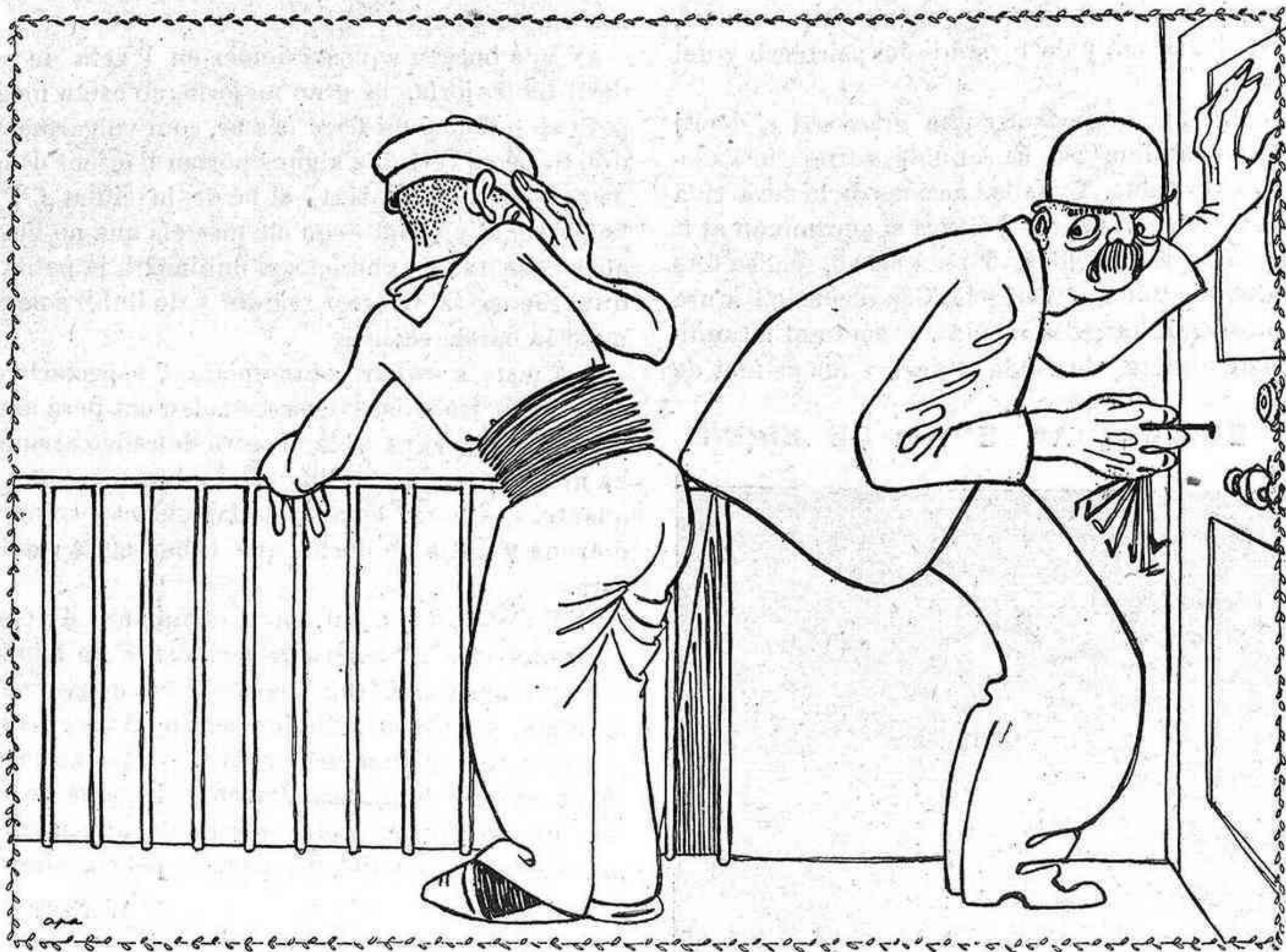
MIQUEL ANGEL

CRIT D' ALERTA

Totas las personas peritas ho diuen y en llibres y diaris ho he vist estampat repetidas vegadas: l' ideal de la dona es casarse.

Si aixó es cert, y quan els inteligents ho afirman de segur que deu serho, confesso que no m' explico la extranya conducta que d' un quant temps ensá venen seguint una bona part de las noyas barceloninas.

ENTRE RAFFLES

—No forcejis massa, eh,... que si senten el rossinyol, estém perduts.
 —No 'n farán cas, home; no veus que ja som á la Primavera...

¿Quina ha de ser la tática del qui, sigui en el terreno que 's vulgui, té las aspiracions posadas en un lloch determinat?... Emplear tots els medis, acudir á totas las argucias, fer tots els possibles per' arribarhi.

Donchs bé; cal que las solteras actualment «en operacions» ho sápigán: may, desde 'ls días ja remots de la invenció del seté sagrament, havían estat las donas tan lluny de la vicaría com en l' actual moment históric.

Ellas prou son bonicas y apetitosas; prou desplegan, ab l' art infinit de que 'ls ha dotat la mare Naturalesa, tots els recursos de seducció d' eficacia universalment reconeguda; prou llensan foch pels ulls, somrisos per la boca, gracia per tot el seu cos... El peix no pica.

Y ¿saben per qué?... La moda, la tiránica moda 'n té la culpa.

Sí; que se sápigá y que arribi á oídos de las noyas para su conocimiento y efectos consigüientes.

La causa de que 'ls joves solters, tot y trobantlas molt macas y molt mereixedoras de ser acompanyadas al altar, no 's decideixin á «demanarlas», es el barret, el tremendo barret, el descomunal barret ab que adornan avuy las sevas testas enciseras.

¿Os en riheu potser, amables lectoras?

Donchs, seguid, seguid la lectura, y veureu com al últim acabareu per donarme la rahó.

No vull entrar, perque aixó no es de la meva incumbencia, en si 'l sombrero actual es bonich ó lleig, elegant ó incómodo, racional ó absurdo.

El mal del barret de moda, lo que 'l converteix en espanta-pretendents, son las sevas proporcions desmesuradas, fenomenals, aterradoras.

Per poch que las noyas solteras visquin dins de la realitat, ja deuen saberho; avuy la vida es difícil

y cara, las necessitats aumentan de día en día y 'ls habers dels joves, encare que siguin de bona familia y tinguin carrera y ocupin un lloch ben remunerat, sempre resultan curts, y 'l seu pressupost, quan no 's tanca ab déficit, sóls fent miracles d' equilibri pot arribar á fi de mes á l' ansiada nivellació.

Heus aquí, donchs, el conflicte plantejat en el seu verdader terreno.

El jove, ple 'l cor d' ilusions y 'l cervell d' esperansas, guiat un día pel atzar, se topa ab una noya de totas prendas.

—¡Bellíssima criatural — pensa. — Aquests ulls, aquesta boca, aquest cosset, aquest ayre de colometa sense fel... tot aixó es verdaderament apreciable; pero...

Clava 'l jove la vista en el piramidal barret que cubreix el cap de la hermosa, y una alenada siberiana glassa en un moment totas las sevas ilusions.

¡Aquell barret l' ha aturdit, l' ha espantat, li ha fet frentel

Y es que 'l jove, educat en la escola moderna, no per ser admirador de la bellesa femenina deixa de saber una mica de números. Y contemplant aquell sombrero, maravillosa aglomeració de plomas, cintas, velluts, flors y pells de bestias raras, calcula que alló ha d' haver costat una barbaritat de pessetas. Y al recordarse dels seus ingressos y pensar que si aquella noya fos la seva dona tot alló ho hauria de pagar ell, sent una violenta sacudida que li segueix tota la espina dorsal y li arriba al portamonedas. Y ofegant als llabis la comprometedora paraula carinyosa que anava á pronunciar, torna á mirarse 'l barret y 's diu interiorment:

—¡Impossible!... ¡Impossible!...

¿Qu' exagero?... ¡Ay, apreciables senyoretas! Las

qu' exageran son vostés al adornar el seu cap ab els sombreros avuy de moda.

Jo no ho sé lo que valen. Lo que sí sé es que aquellas estupendas catedrals de pel y ploma fan pensar inevitablement en sumas fabulosas; sé que sugereixen l' idea de families arruinadas per culpa dels barrets; sé que evocan l' imatge del marit que al rebre 'l compte de la modista de sombreros cau en rodó desmayat ó busca nerviosament la pistola pera pegarse un tiro.

Y, finalment, sé també que á horas d' ara, els projectes de matrimoni que 'l vent de las sevas alas ha esbarriat son ja numerosos.

Perque, lo que diu tot jove que, encare que sigui ab els dits, sab poch ó molt de contar:

—Jo 'm sento ab prou alé pera mantenir á la dona, pera vestirla, pera subvenir á totes las sevas necessitats; pero, francament, aquest barret, aquest barretás... ¡no 'm veig ab forsas pera suportarlo!

Y arrencant la delicada flor d' idili qu' en un re-conet del cor havia brotat, en lloch de casarse, com de moment pensava, encén un puro y se 'n va al Circo á admirar els contors de la darrera *etoile* arribada de París.

A. MARCH

FENT PREU

—D' aquesta obra ¿quánt me 'n dona, amable editor?

—Veurá; primer l' haig de repassá: convé sapiguer si es bona. Si es de firma acreditada y l' obra val, n' hi daré vint durets, ¿eh?

—M' está bé.

¿Y si es de firma ignorada ó no li inspira prou fé y creu possible un fracás?

—¡Ah!... Els vint duros, en tal cas, me 'ls ha de donar vosté.

J. MORET DE GRACIA

GLOSARI

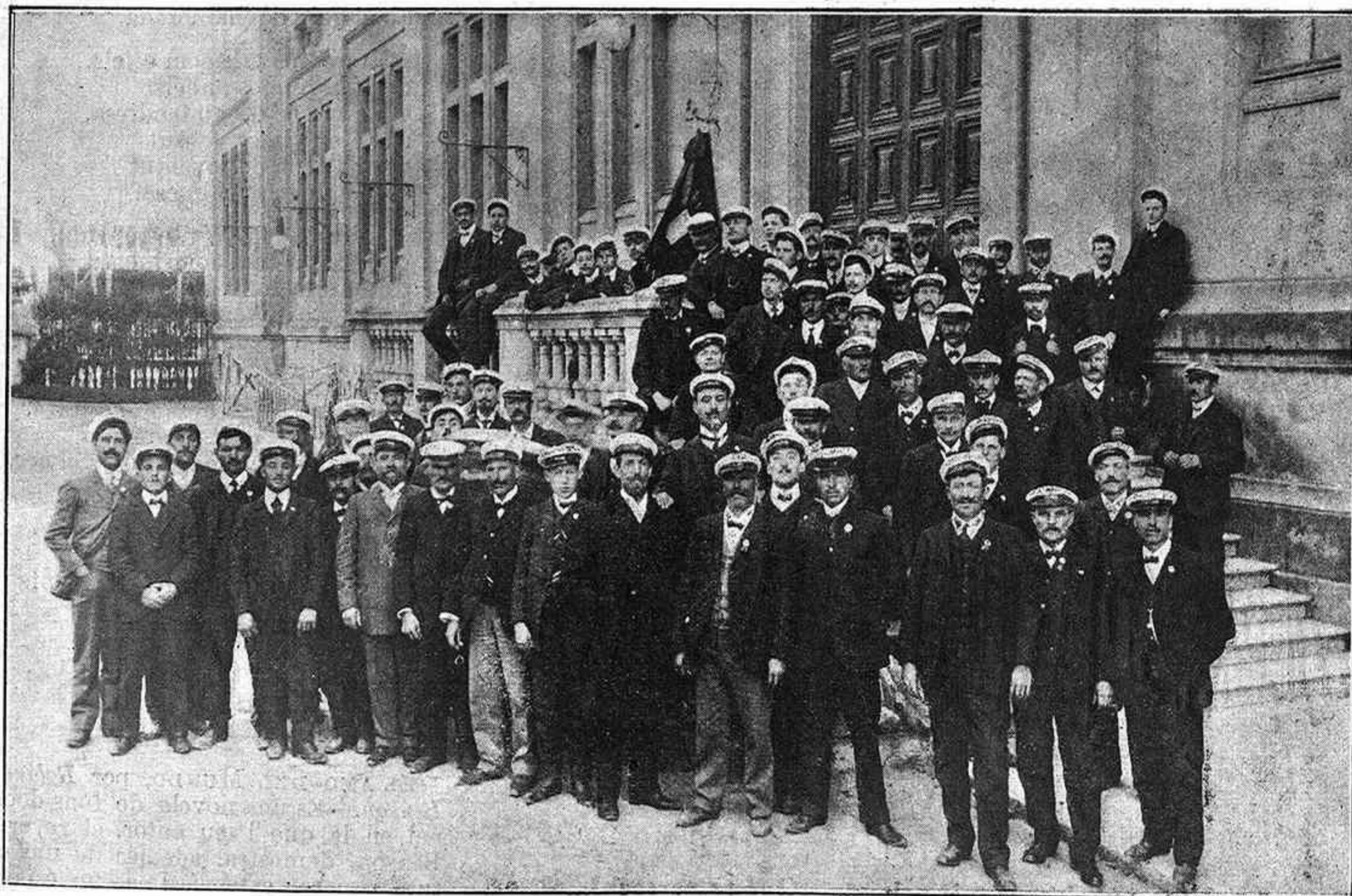
LES TRADUCCIONS

Ara que ja estan a punt d'haver acabat la temporada teatral els teatres que's dediquen a representar obres catalanes, també'l glosador vol dir-hi la seva tocant a les traduccions que han vingut representant-se.

Comença'l glosador per declarar que la tasca de traduir pera'l nostre públic les obres que han escrit altres autors de terres que no són la nostra, la troba útil i educadora; que'ns fa molta falta l'anar aprenent; que lo que no poguem veure «natural» ja és prou de veure-ho traduït, enque sia un xic disfregat. Tot això és molt enraonat, i ja tenim un ditxo que ho diu: el qui no pot segar espigola.

Ara, am lo que no està conforme'l glosador, i demana la paraula «previa», és amb el modo d'espigolar i am lo que s'ha anat espigolant. Al glosador li hauria agradat que, ja que amb això del traduir es pot triar i remenar, a n'els nostres traductors no'ls hagués donat tant per la transcendencia; que no haguessin fet com els aficionats, que com més aficionats són més series trien les obres; i si no s'hagués d'ofendre ningú, el glosador gosaria dir que tanta serietat fa un xic provincia.

FRANCESOS Á BARCELONA

L' orfeó de Narbona, *L'Avenir*, que durant las passadas festas ha vingut á visitarnos.

Aquí, a jutjar per les traduccions, el que no s'hagués mogut mai de casa nostra s'arribaria a figurar que fora d'aquí no's gasta ingeni, ni alegria, ni ironia, ni farsa, ni broma, ni bon humor; que'l teatre és serio, i tot-hom està serio, i al pobre que riu el treuen del pis; es figuraria que per allí dalt totes les obres són trascendents, simbòliques, educatives i amb el seu farcellet de tesis; obres pera estar-s'hi am la mà al front, de les de oh! i ah! de tant en tant; de les d'entendre-les a mitges pera tenir jeina en els entreactes acabant-les de rumiar; de les que s'han de llegir abans de veure-les, pera no passar per tonto amb els amics i poguer dormir mentres es representen; ens arribariem a creure que l'extranger només va al teatre pera aprendre la conducta que té de seguir pera viure, que allò és un estudi o una normal, i que l'inglès o el francès, i si pot ser el suec mellor, que no surt de la representació amb un bon xic d'ensopiment és que no ha trobat l'obra prou bona.

Això no és veritat, i els traductors ja ho saben, i, vaja, no està bé que'ns enganyin. Ells ja saben que a dintre l'Art modern, a més de les obres de gran valua, pel pensament i per la forma, n'hi han que no són pera capficar-s'hi: d'alegria franca o d'ingeni, que en certs moments de la vida tenen la «tesis» i la «missió» de desamargar un xic les penes i desarrelar les cabories, i que quan l'ingeni és de bona llei fa tant bé com la serietat, i al menos no pot fer tants estragos ni capgirar tants enteniments. Això ja ho saben els traductors. I això no solament ho saben, sinó que personalment ho senten (per cada volta que'l glosador n'ha trobat un a can Racine n'ha trobat deu a can Gran Guinyol), però aixís que agafen la ploma, sia que perquè sempre és més planer traduir tesis que ingeni, sia que perquè tinguin por que'l traduir broma no ja prou autor, sia per

fer de «cultivats», bona part d'ells ja se sab: no suquen tinta en el tinter que no sia am la missió d'«enlairar-nos» i «trascendentar-nos», com volguent dir al públic que'ls escolta: «L'Art a l'extranger és fet aixís, i si t'he ensopit senyal que no ets culte».

I això, és clar, porta una malura: el virus d'autor i el mal de públic. Si l'autor és jove, pobret!, s'ho arriba a creure que allí dalt tot-hom escriu pera fer meditar i pera fer «imbuencia seriosa», i quan agafa'l cartipas pera escriure-hi'l primer monòleg ja me'l factura i certifica pera enviar-lo a la posteritat, i ja'l tenim fet una «Patum tendre», i el públic, que ja s'escama de que del teatre en diguin «temple» i que allí sols s'hi vagi a aprendre, com que no sempre està per lliçons, arriba un moment que diu: «Que aquí's diverteixen? Doncs hi entro. Que aquí s'avorreixen? Doncs me'n entorno.»

I això és molt mal fet. I el glosador ho reprova. Però fillets meus, si tant l'apuren, a n'el nostre públic natural, i tant me'l volen fer meditar, un se'n arriba a fer mig càrrec de que esperi que'ls temps mellorin, i si no's dona'l crid d'alarma dient que no sempre això del teatre és pera anar-hi a reflexionar, que també'l sentir és una gran cosa, i tampoc el riure és menyspreuable, deixarà als teatres... com ara.

I seria molt trist, senyors traductors, que a l'extranger es divertissin i ens enviessin aquí les cabories.

O tot o res, com deien els nostres.

XARAU

ENCAR

Quan passas pel meu davant,
ton rostre plácit, triomfant
pren excelsituts de fada,
y encar l'esguart somrihent
clavas en mí, dolsament,
ab el goig d'enamorada.

Encar tos ulls com estels,
delatan fondos anhels
quan me miras ab tendresa,
de refé l'amor vensut
y da'l foch de joventut
á una alegría malmesa.

Encar quan veig, escayenta,
que passas tota somrihenta
mirantme de fit á fit,
pressento qu'es ta mirada,
l'ilusió d'enamorada
que no't cab á dintre'l pit.

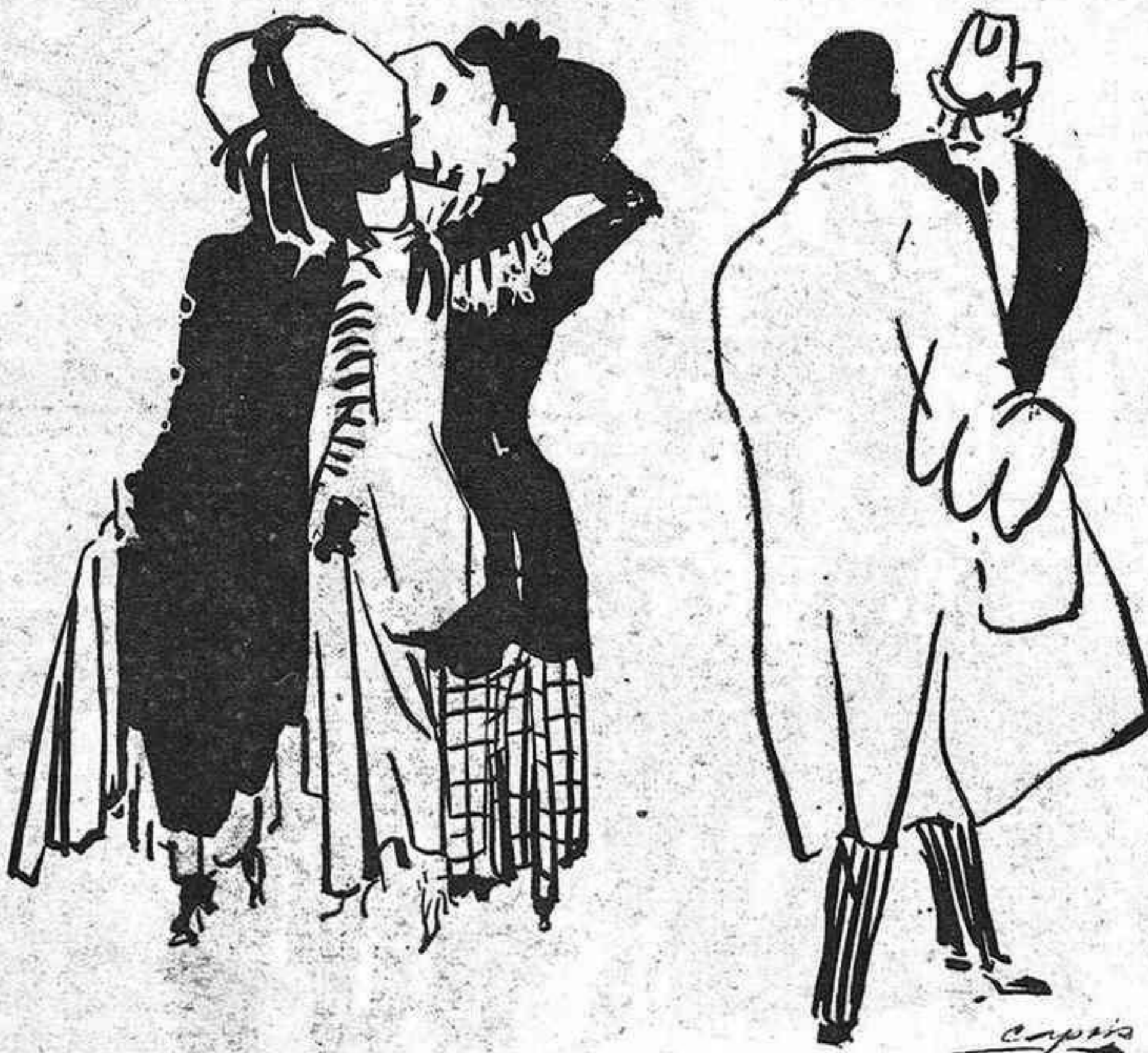
Si al passar trobas qui't mira,
y el foch d'intensa guspira
sents que't crema al mitj del cor,
aixeca airosa la testa,
y veurás vestit de festa
el nou jorn del nostre amor.

LLUIS SUREDA PARADÍS

LLIBRES

EL AMO DEL MUNDO, per Robert H. Benson.—Es una novela de fons doctrinal en la que'l seu autor, el reverend Benson, demostra, además de una cultura general extensíssima, un especial talent pera fer interessants á tota mena

RAMBLEJANT

—Mira, tú, ahí van mis primas... ¡Qué te parecen?...

—Que ho son bastant.

UN CAMARER QUE VOL CUMPLIR

- Procuri que quedi ben guapo, ¿eh?
 —Deu ser per la xicota...
 —No, senyor: es per en La Cierva.

de llegidors las qüestions teològiques y morals. L'obra, qu' es bastant voluminosa, pero no 's fa gens pesada, 's divideix en tres parts que 's titulan *El Advenimiento*, *El Combate* y *La Victoria*. Combregant ó nó ab las ideas que se sostenen en el trancurs del llibre, s' ha de confessar que 's tracta de una obra de mérit, acabant per considerar al pare Benson com á un escriptor equilibrat de gran potencia cerebral.

La novela, pulcrament editada per la casa G. Gili, vé traduhida directament del inglés per mossén Joan Mateos.

DEL MÓN, per *Dolors Monserdá de Maciá*.—Una dotzena d' articles de costums, alguns d' ells ab totas las condicions de petites noveletas, heus' aquí lo qu' enclouhen els dos darrers toquets de la acreditada *Biblioteca Popular* de «L' Avenç». Están escrits en una forma fácil molt pintoresca, y tenen, la major part, un agradable regust barceloní que 'ls fa simpátichs.

EL ESPÍRITU DE LA ENSEÑANZA, per *J. Caballero Rodríguez*.—Se tracta en aquesta obra de Pedagogía, Antropología, Higiene y otras qüestions que interessan directament á la ciencia de l' educació. El llibre 's recomana per la claretat y la concisió, difícils qualitats en obras d' aquest género. El sabi professor d' aquesta Universitat, D. Hermenegild Giner de los Ríos, ha escrit en ell un curt y atinat Prólech que honra l' estudi pedagógich del senyor Caballero.

EL MARXANT DE VENECIA, per *W. Shakespeare*.—No 's creguin que ara, aquí, en Sept-Sciences se descapdelli ab una crítica de l' obra shakespeariana, Tothom coneix bé prou la gegantina figura de Shylock y de sa exemplar aventura. Lo que volém es judicar davant dels nostres

llegidors com á excelent la traducció catalana que tenim á la vista, y qu' es obra del jove dramaturg Puig y Ferrer.

El senyor Puig, admirador fervent del mestre inglés, ha vertit al nostre idioma la magnífica tragedia ab tanta sobrietat de llenguatge y tanta discreció que no es aventurat afirmar que es aquesta la millor ó una de las millors traduccions que constan en las *Obres Complertes de Shakespeare* que ab tant d' éxit vé publicant la casa Doménech.

ALTRAS PUBLICACIONS REBUDAS:

POESÍA.—Revista internacional que 's publica á Milán y que dirigeix l' intelligent Marinetti, escriptor futurista. Havém rebut el número corresponent als mesos de Febrer y Mars, qu' es interessantíssim.

—MEMORIA del período de Organización de la Unión de Productores de España para el Fomento de la Exportación.

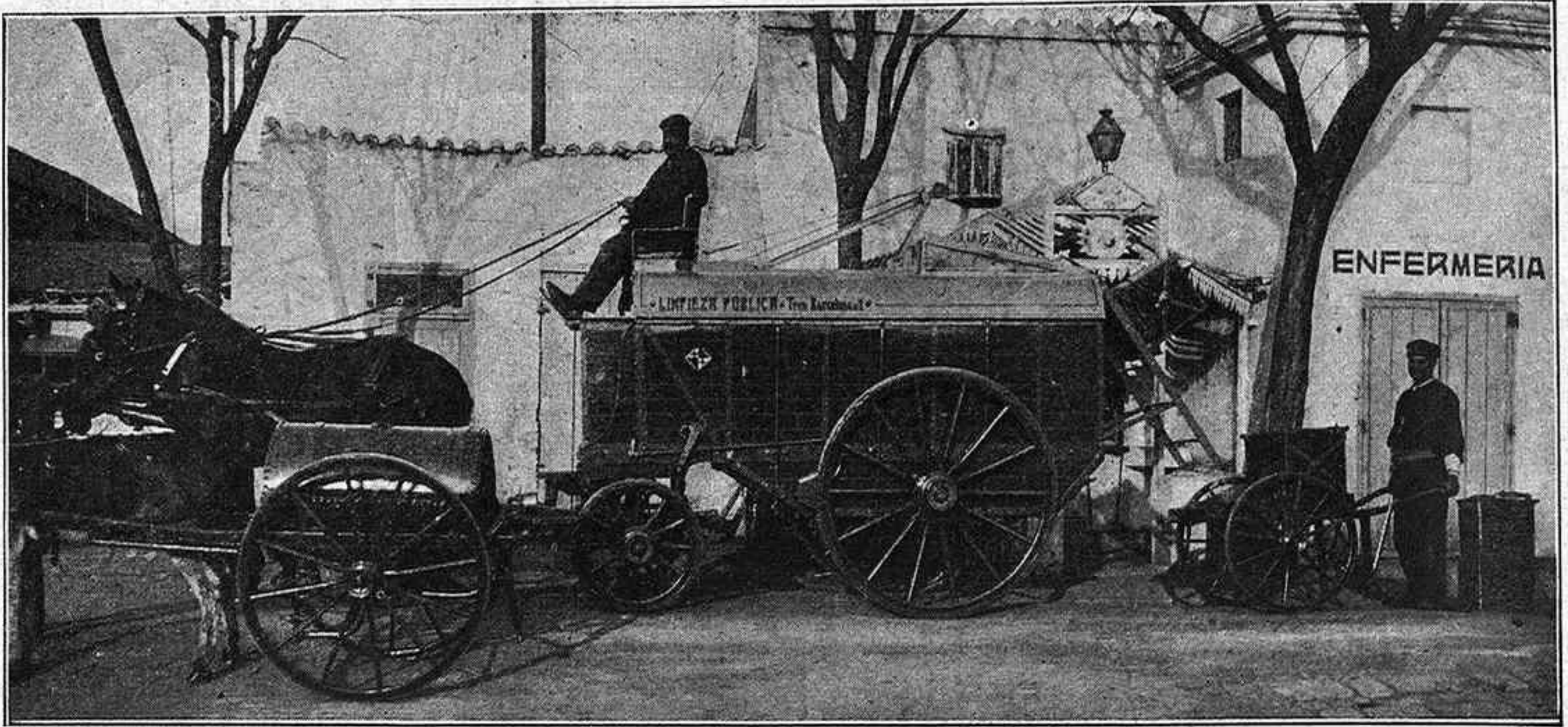
—ROMANCEROS. Comedieta en un acte y en prosa, original de Joan Armengol y Sebastiá. Consta en l' exemplar que fou estrenada en el Teatre Popular de la Casa del Poble. Creyém que pot resultar divertida.

—COM LES CIRERES. Comedia en un acte de A. Juliá Pous. Estrenada ab éxit en la temporada passada al Romea.

—DOS COM SE NEGAN. Pesquera en un acte, original de Lluís Millá y Salvador Bonavía. (Obra 9 de la «Col·lecció Teatral»). Es pera homes sols y té un color cómic molt pujat.

—CERTÁMEN LITERARI. Organisat per la Secció de

PER L' HIGIENE PÚBLICA

Tren de llimpiesa dels carrers, ensajat el dissapte á Collblanch en presencia del Arcalde.

Propaganda de la Lliga Regionalista de Sabadell y celebrat l' any 1907. En ell hi constan tots els treballs premiats ó llegits en la festa.

SEPT SCIENCIES

ENGRUNAS

Ab freqüencia la gent tracta
d' espavilats y aixerits
á subjectes qual sol mérit
es el ser desvergonyits.

Per poder formarse cárrech
del valor máxim d' un bes,
es precís que bé s' estimin,
tant qui 'l dona com qui 'l reb.

L' amor no 's pot comprá y vèndrer
com algún ilús pretén;
lo que ab nom d' amor se compra
no es amor, es fingiment.

J. FERRER Y BUSQUÉ

PRINCIPAL

El senyor Jones no ha respost aquesta vegada á las esperansas nostras. L' extraordinaria grapa artística y la vena satírica del autor de *La Victoria dels Filisteus* y de *Els Hipócrites*, no s' hi veu més que débilmement y á ratos en *Els Mentiders*.

Té, aquesta, un primer acte magnífich que fa esperar quelcom més intens y més consistent que lo que succeix en els restants, plens d' escenas *arrossegadas* y faltats d' emoció.

Ab tot, cal confessar que en l' obra hi han tipos ben dibuixats com el de la *protagonista*, el del seu marit y el

del militar, y escenas interessants que acusan la valenta técnica del celebrat autor inglés.

En l' interpretació s' hi distingeixen ab veritable discreció tots els artistes de la casa.

El decorat y la direcció dignes de tot elogi.

CIRCO BARCELONÉS

Nutrits y triats programas d' atraccions; lo milloret qu' en el género corre á Espanya y al Extranjer.

Avuy el número sensacional consisteix en els arriscats exercicis que Miss Rossie fa en la maroma, ficada dintre d' una gavia de lleons *sin trampa ni cartón, de tamany natural* y propietat del domador Wood.

Aquest treball, emocionant fins al cap-de-munt, obté cada nit un éxit sorollós y merescut.

ROMEA

Ni l' art dels actors ni la discreció literaria dels arregladors, han pogut salvar del naufragi 'l melodrama *Els abandonats*. Es aquésta una obra impossible, falsa y pesada á tot serho.

Per aquest camí, ni 'l públich se regenerará, ni 's rescabalará l' Empresa.

Además, la *Atracció de Forasteros* faria molt santament si aconsellés al senyor Arcalde que fés retirar de las ramblas aquell asquerós cartell de romanso, anunciador del citat esperpento. Hi guanyarian el bon nom del Teatre Catalá y... l' *ornato público*.

—Hi ha en ensaig una comedia en tres actes que porta per títol *Quan l' amor ha encés la flama* y es original del senyor Artís.

¿Qué será?... ¿qué no será?... Las referencias, per ara, no poden ser més bonas.

TÍVOLI

Ahir nit degué tenir lloch l' estrena de una sarsueleta que porta per títol *Los tres gorriones*.

No som á temps de parlarne, y prometém ferho la setmana entrant.

Segueixen triomfalment la vía ascendent del éxit: *Las bribonas*, *La tragedia del pierrot* y la nova obra satírica estrenada darrerament, *¡Qué alma, rediós!*

NOVETATS

Els visionaris, de 'n Pous y Pagés es un drama á la moderna, ab procediments senzillíssims y clara exposició de tésis, ahont s' hi presenta un interessant conflicte molt comú en la vida: el divorci moral, en el sentit social y relligiós, de un marit y muller que, á pesar del amor indubtable que 'ls uneix (el cor), acaban per rompre sos lligams, víctimas d' un odi també indubtable que 'ls separa de mica en mica (la conciencia).

CRÓNICA GRÁFICA

11 d' Abril. La bomba del carrer d' Aldana, cantonada al Paralelo. —La multitud en el lloch del succés, pocs moments després de la explosió. (L' objecte que figura dintre del círcul es la bomba, reventada.)

Aplech ciclista celebrat el passat diumenge pera festejar la inauguració del nou Parch de Sports.

La lluyta entre 'ls dos esperits, el reformador y el reaccionari, s'inicia ab sobria justesa en el primer dels actes, s'ageganta ab gradualitat en el segon, ahont quedan francament exteriorisats els oposats caràcters y esclata ab terrible fatalitat en l'últim, que no té altre defecte sino son mateix fatalisme, que no permet ni una enlayrada protesta contra 'ls fanàtics ni una encoratjadora esperansa de victòria pels visionaris apóstols de la germanor y la tolerancia.

El diàlech es correctíssim y la majoria dels tipos tenen la fermesa deguda.

L'execució ben regular y la direcció y presentació notables.

ELDORADO

Esperém veure al eminent Garavaglia en alguna obra desconeguda pera parlarné ab l'extensió que 's mereix y que avuy mateix donaríam á aquesta senzilla revista de salutació si no fos la manca d'espai que 'ns obliga á sintetisar nostres pobres judicis en un modest paragraf.

Inaugurá las funcions dissapte, ab *La Fine di Sodoma*; y ha representat després *Pietra fra pietre*, *Il povero Piero*, *Il frutto acerbo* y *Kean*. En totas aquestas produccions el gran artista s'ha mostrat á l'alsaria de un consumat mestre comediant. Está, ara, l'actor italiá en la plenitud de las sevas facultats portentosas; dona una gran intensitat de caràcter als personatjes, detalla ab una mímica justa y expressa ab unas tonalitats y unas modulacions tan admirables y tan plenas de bellesa y de veritat que no 's pot demanar més.

La companyia que porta es acceptable; el repertori es escullit...

Ab aixó, senyor públich, alerta... Es qüestió de no deixar-se'n perdre ni una!

GRANVIA

Dihent que la Concha García canta las coplas de *La*

Rabalera y que van ja un grapat de representacions de *Aquí hase farta un hombre*, está dit tot.

S'ha reproduhit, també, ab bona fortuna, la tant celebrada *Ruido de campanas*.

Demá, una estrena que cridarà gent: *Los tres maridos burlados*.

NOU

Lo mateix que en el *Granvia*, pera demá dissapte, está anunciada la primera representació de la nova sarsuela: *Los tres maridos burlados*.

Gran concurrencia crida *La Viuda Alegre*, que 's vé donant fa días ab no menos *alegría* per part del públich, que no 's cansa d'aplaudir l'aixerida música de la famosa obra ni als artistes que tan brillantment interpretan sos respectius papers.

APOLO

S'han representat ab éxit *Los misterios de Barcelona*, obra que consta de tres parts y cada part set actes. Las emocionants escenas d'aquest melodrama, ben interpretadas pels discrets artistes del *Apolo*, han lograt desensopir al públich, obligantlo á aplaudir en gran y de bona fé.

Ahir va tenir lloch el benefici dels porters y acomodadors, representantse las obras: *Hasta el fin nadie es dichoso*, *Aurora* y *El carro del vi*.

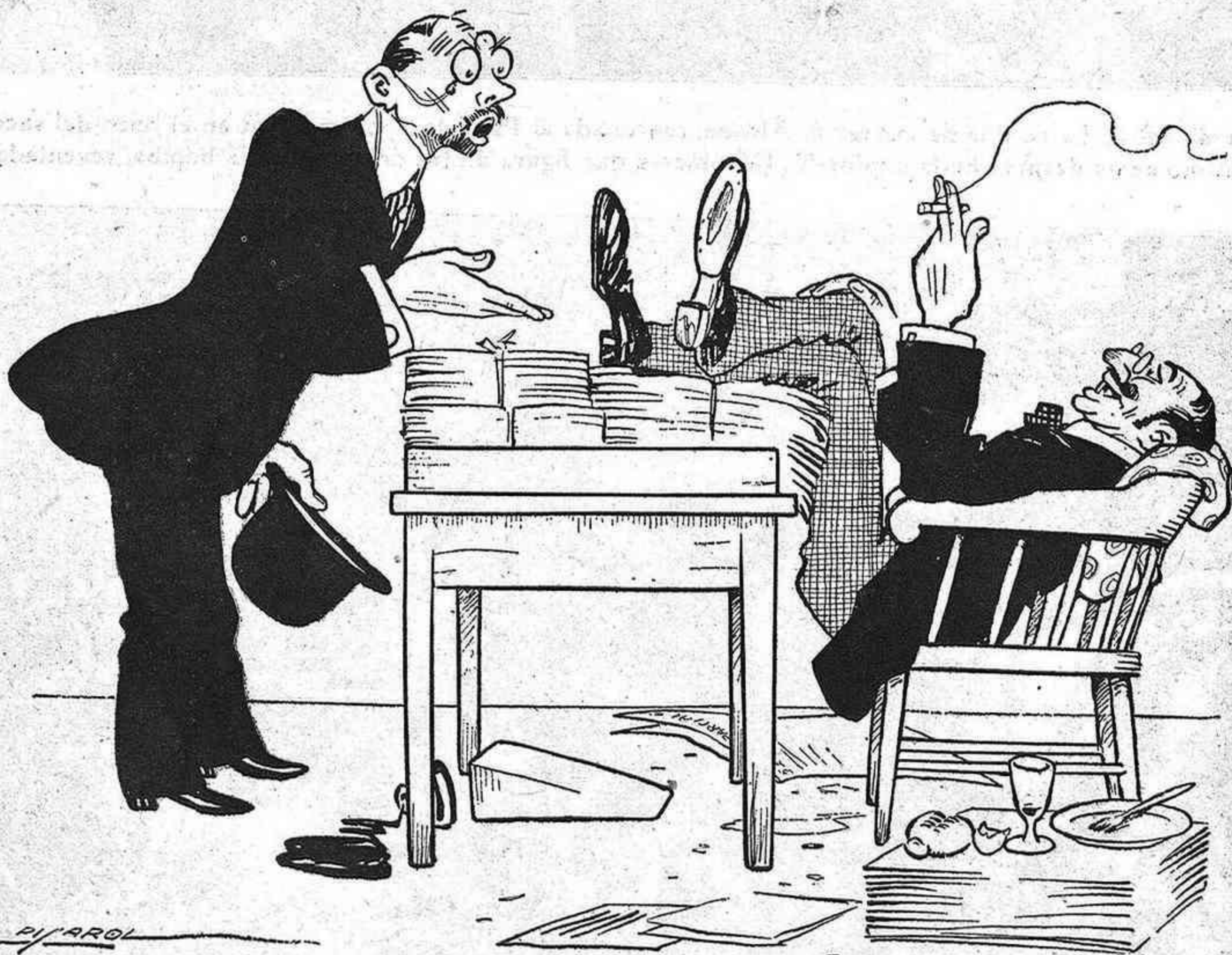
CÓMICH

Una tiple simpática y notable, la Sofía Palacios, obté cada nit una serie de ruidosas ovacions ab motíu de interpretar d'una manera excelent *La Viuda alegre*.

Aquesta celebrada sarsuela es actualment el clou dels programas y cada día agrada més.

Igualment se representan ab éxit: la revista *A. B. C.* y l'aixerida obra *La alegría del batallón*.

EN UNA OFICINA DEL ESTAT

—¿Es dir que li demano cóm está l'assumpto que 'm tenen entretingut fa quinze mesos, y vosté no 's mou?

—¿Pero no sab, candorós contribuyent, que ara 'ls empleats som inamovibles?

SORIANO

Continúa presentant atraccions ben noves y de primer ordre. Actualment enriqueix el programa un número sensacional que's fa aplaudir de debó. Se titula *Els quatre ciclistas de la Mort*, y consisteix en uns emocionants y sorprenents traballs que entusiasman al espectador.

Es veritablement una atracció original y d'importancia.

Demá, debut de Mme. *Alexia*, competidora de la Otero.

TRIUNFO

No tot han de ser dramóns y melodramas. La empresa acaba de contractar á la celebrada artista de género ínfim, la bella Guerrero.

La popular bailarina debutará demá disapte.

Qui vulgui véurela, que no s'adormi, perque's tracta sòls de tres úniques funcions.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Quatre grans concerts prepara en aquesta sala d'audicions la famosa *Orquesta Sinfónica*, de Madrit.

Els que recordan las magníficas campanyas musicals fetas per aquesta orquesta, no poden menos de calificar d'aconteixement artístich aquesta curta serie d'audicions que venen á donarnos á casa. Devém tan sols afegir qu' en els programas hi ha lo més selecte de son repertori y que 'ls concerts tindrán lloch els días 21, 22, 24 y 25 d'aquest mes.

El mestre Fernández Arbós dirigeix aquesta orquesta, qu' es sens dubte la millor d' Espanya.

L. L. L.

À UNA COPA

¡Goig d' amor! Ta fantasía desperta mon pobre cor:
la claror del excels día
te fa hermosa ¡oh copa d' or!

El teu néctar ple de vida
es el goig que 'l cor encén;
despertar vols sens mentida
un desitj gran... prepotent.

Es ta espuma riallera
un somriure encisador;
te desfás eom cabellera
que acarona l' aymador.

¡Oh ma copa ubriacadora
que despertas ilusions!
vull besarte: may traydora
borrarás els meus petóns.

Al mirarte se m' inflama
el meu cor ab bell glatir:
es ton fons mateix que flama,
qu' il-lumina un nou Empir.

¡Oh joya que cisellada
fas brollar cántich d' amor!
¡Tot morint... una besada
jo vull ferte, ¡oh copa d' or!

EMILI GRAELLS CASTELLS

SHERLOCK ARROW Y EL TERRORISME

—Oh, yes... Todos murmurar contra mí barceloneses impacientes.

—No s' amohini, que, per aquest camí, aviat no 'n quedaran ni de pacients ni d' impacients.

ESQUELLOTS

En la sessió celebrada pel Ajuntament la senmana passada, el Sr. Borrell y Sol, un dels pochos—¡y tan pochos!—regidors que saben parlar á temps y en profit de la ciutat, va descobrir la mar d'enredos, en els que hi ballan la famosa companyia del tranvia del Inglés y 'ls alts empleats de la Casa Gran, tan famosos, si no més, que la referida societat tranviaria.

Resulta de las manifestacions del Sr. Borrell, que per dessidia, ó vajan á saber per qué, d' uns y altres, el contracte de reversió, aquell sustancios contracte que tant va donar que dir al ser aprovat pel Municipi, després del temps transcorregut, no ha sigut encare elevat á escriptura pública.

Y resulta, además, que, gracias á aquest descuyt, l' aprofitada companyia está debent á la ciutat tres anualitats, cada una de las quals importa 60,000 pessetas.

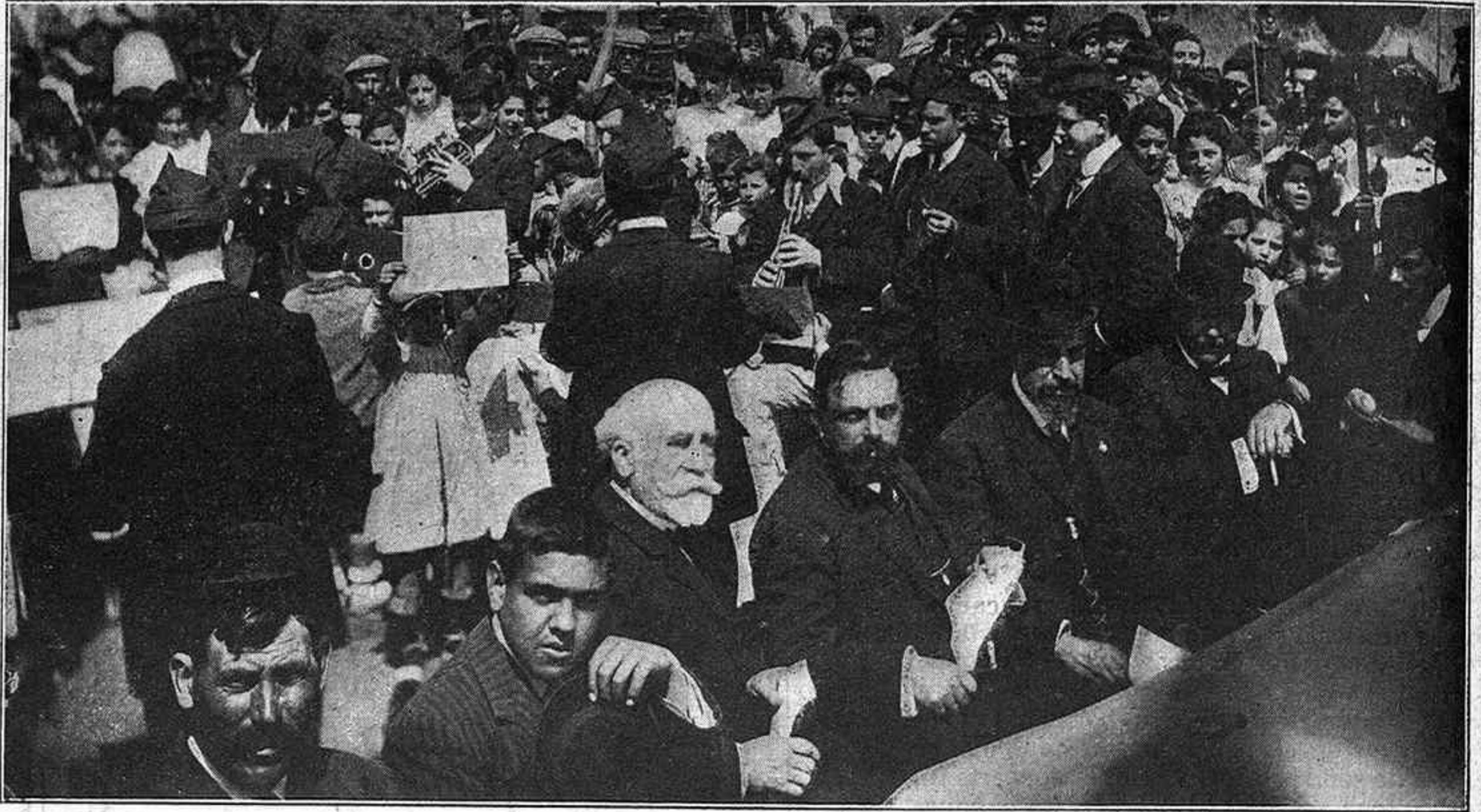
No m' explico, després d' aixó, cóm es que d' aquest tranvia ha de dirse n encare tranvia del Inglés.

¡Si aquí 'ls verdaders inglesos som nosaltres!

* *

FESTA DEL ARBRE

celebrada el dilluns de Pasqua á la Font del Lleó, de Pedralbes, pel Ateneo Republicá del Seté Districte
(Las Corts)

L' Orfeo del Ateneo y la Presidencia del simpátich acte, que, com tots els que organisa la popular entitat instructiva y benéfica de Las Corts, va resultar una festa brillantíssima y una profitosa llissó de cultura.

Hala, senyora Companyia, prou romansejar, y á afuixar la mosca bitllo bitllo.

Si no, com que ara tots els barcelonins saben que son acreedors seus, el día que 'n vulga fer baixar algún d' un dels seus carruatges, ab l' excusa de que no ha pagat, s' exposa á que aquèst li repliqui:

—Y vosté ¿que ja m' ha pagat á mí?

Crida judicial.

El Jutje d' instrucció del districte de l' Audiencia, cita, segons veig en un diari, á dugas donas «que 's diuhen Lluisa ó Pepa y Lola.»

Las senyas, en veritat, no poden pas ser més precisas. Lola, Lluisa ó Pepa...

Si totas las donas que 's diuhen aquests noms acudeixen á la citació, el despaig del senyor Jutje va á semblar la plassa de toros en una tarde de plé.

Y vingan homenatges.

La intelectualitat valenciana 's disposa á dedicarne un á don Teodoro...

No vajan ara vostés á pensarse que 's tracta de don Teodoro Baró.

D' aquèst ens en cuydarém nosaltres, qualsevol día qu' estiguém de broma.

El don Teodoro del homenatge valenciá, homenatge —y aixó ho dihéem en serio— ben just y ben merescut, es el venerable Llorente, el cultíssim escriptor y inspirat poeta, gloria de las llettras espanyolas.

Per endavant, vaji la nostra enhorabona al noble cantor del Turia.

¡Alleluia!... La Guardia urbana ja té jefe.

Es jove, 's diu don Manel Ribé y se 'l suposa persona entesa y de qualitats apropósit pera 'l cárrech que ha guanyat per rigorosas oposicions.

«Con verlo basta», que diuhen els castellans.

Si realment el nou jefe entra á la Guardia urbana ab ganas de treballar, no li faltará feyna.

Ensenyant cómo se planta un arbre.

INCONVENIENTS D' UN SOU MASSA GROS

Perque —permetins el senyor Ribé que li diguém á l'orella á fi de que ningú més qu' ell se 'n enteri— entre 'ls urbans d' avuy y 'ls municipals d' ahir, descontadas escassíssimas excepcions, el públich no hi ha vist més que una diferència.

La del uniforme.

Y per aquest viatge —¿no li sembla, senyor Ribé?— no 's necessitavan cascots prussians ni casacas vermelles.

D' una carta de Londres que publica una revista financiera, n' extractém els següents sustanciosos párrafos: «Aquí á Londres, y á tot' Inglaterra, l' or avuy va á dojo.

»A Nova York el diner segueix sent també més abundant que may...»

No sabem qué ho fa, pero ¿han reparat vostés com aquestes coses sempre succeixen lluny d' aquí?

«El culto fetichista más antiguo que ha existido —diu un diari local— es el del Sol.»

Y ab tot y ser tan antich—anyadím nosaltres— dura y perdura al través dels sigles.

A Barcelona, sense anar més lluny, al menos hi ha mitja dotzena de papanatas qu' encare hi tenen fé y l' adoran.

Y á Guadalajara diu que també.

¿Que qué 'n dihém de las darreras bombas, máquinas explosivas, petardos ó lo que siguin?

Res.

Tractantse de coses que per sí solas ja fan prou soroll, de cap profit ens sembla anyadir al ruído del espatech el dels nostres comentaris.

Per aixó, després de declarar que si las bombas ens indignan, las reflexions de certs periódichs ens fan pena, senyalém sobre 'l paper un punt ben rodó... y passém á un altre assumpto.

De re filarmónica:

Una comissió de damas catalanas ha visitat al arcalde accidental pera demanarli que apoyi ab todas las sevas forsas una nova institució musical que acaba de fundarse á Barcelona.

Y en Bastardas ¿qué ha dit?

En Bastardas els ha fet promesas.

Promesas que no cumplirá, sobre tot tractantse de assumptos de nyigo-nyigo.

A n' ell el preocupa ara molt l' abandono forsos de la vara estimada...

Y, naturalment,... no está per músicas.

Pera gloriosa conmemoració de la novísima ley de inamovilitat que tan els afavoreix, els empleats del Govern Civil varen reunir-se, dimecres passat en fraternal banquet.

Bóna, bona, senyors sangoneras!

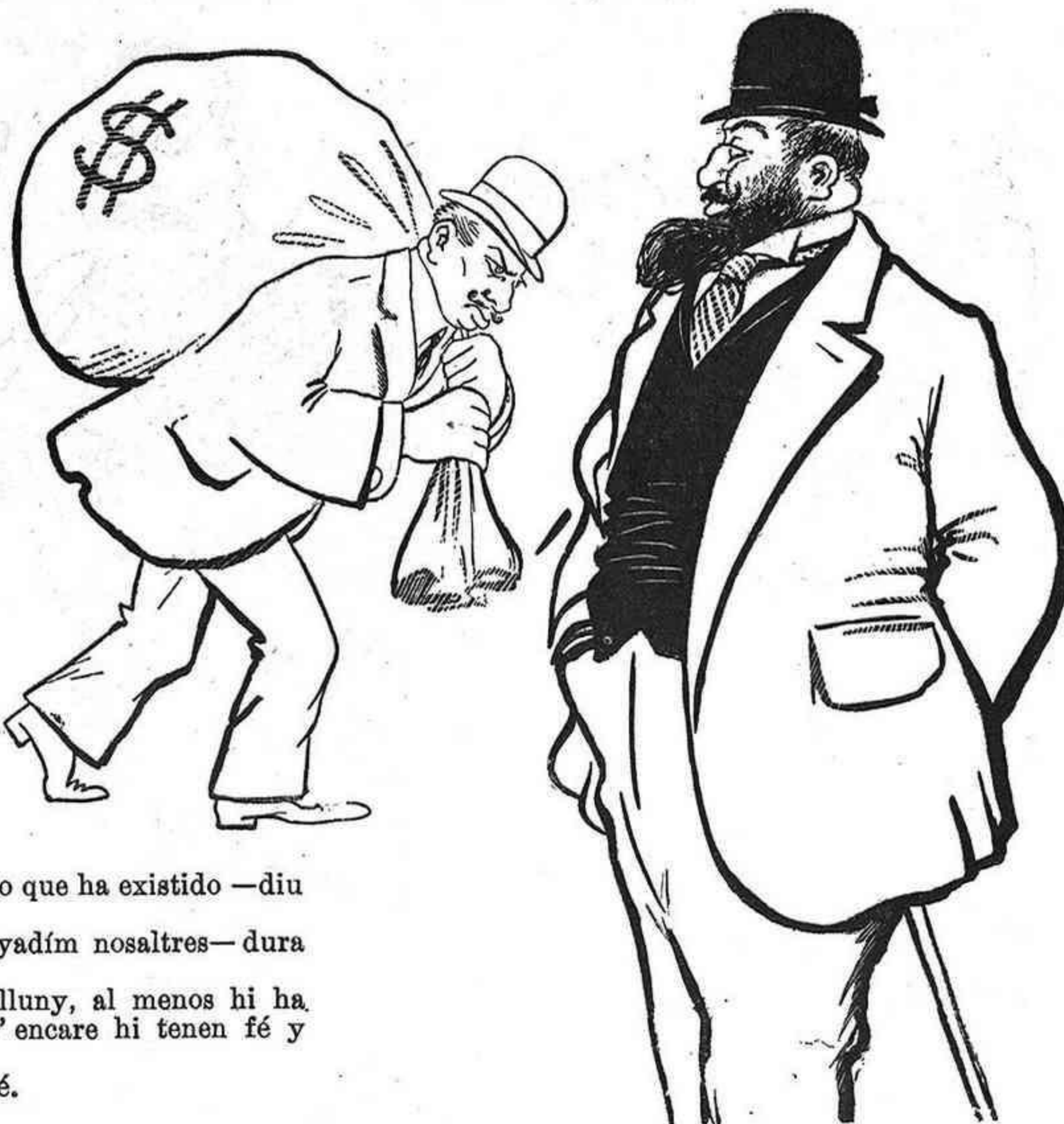
Mirin que celebrar la inamovilitat menjant, es el colmo del cinisme, además de resultar una contradicció com un Ossorio.

Vaya uns inamovibles!

Haguessin vist, quín modó de bellugar las barras!

L' Ajuntament acaba de repartir una gran cantitat de mantas de llana als pobres.

Ara vegin vostés, mantas de llana en aquest temps en que 'ls cossos demanan un sensible alleugeriment de roba.

—Confessi, mister, que, per descubrir als autors de las bombas, se necessita una gran lleugeresa... y vosté va molt pesat.

¿Per qué no regalavan sombrillas ó ventalls, que 'ls hauría fet un servey més actual?

N' hi han qu' excusan á la comissió dihent: *Hasta 40 de mayo, no te quites el sayo.*

Pero no es aixó, no...

A ca la Ciutat reparteixen llana per un motiu que tots sabem:

Per alló de que *cada hú dona lo que té.*

El senyor Sanllehy ha regalat al nostre Ajuntament, millor dit, á la Ciutat, una estatua de 'n Llimona que 's titula *Desconsol.*

Ja pot ser, ja.

No es la primera vegada que don Domingo dona un *desconsol* als barceloníns.

Tots ens recordem bé prou d' aquella trista heroicitat ab motiu de la base 5.ª del Pressupost de cultura.

Un senyor que passa dels 40, flirteja tot encaramel-lat ab una xicoteta del día:

—Ja sab—li diu—que vosté y cap més ha de ser l' elegida del meu cor,

La noya, enterada de la ley de 'n Maura:

—¿La elegida de vosté?... Fugi d' aquí!... No 'n vuy saber res de las eleccions pel sistema *antich!*

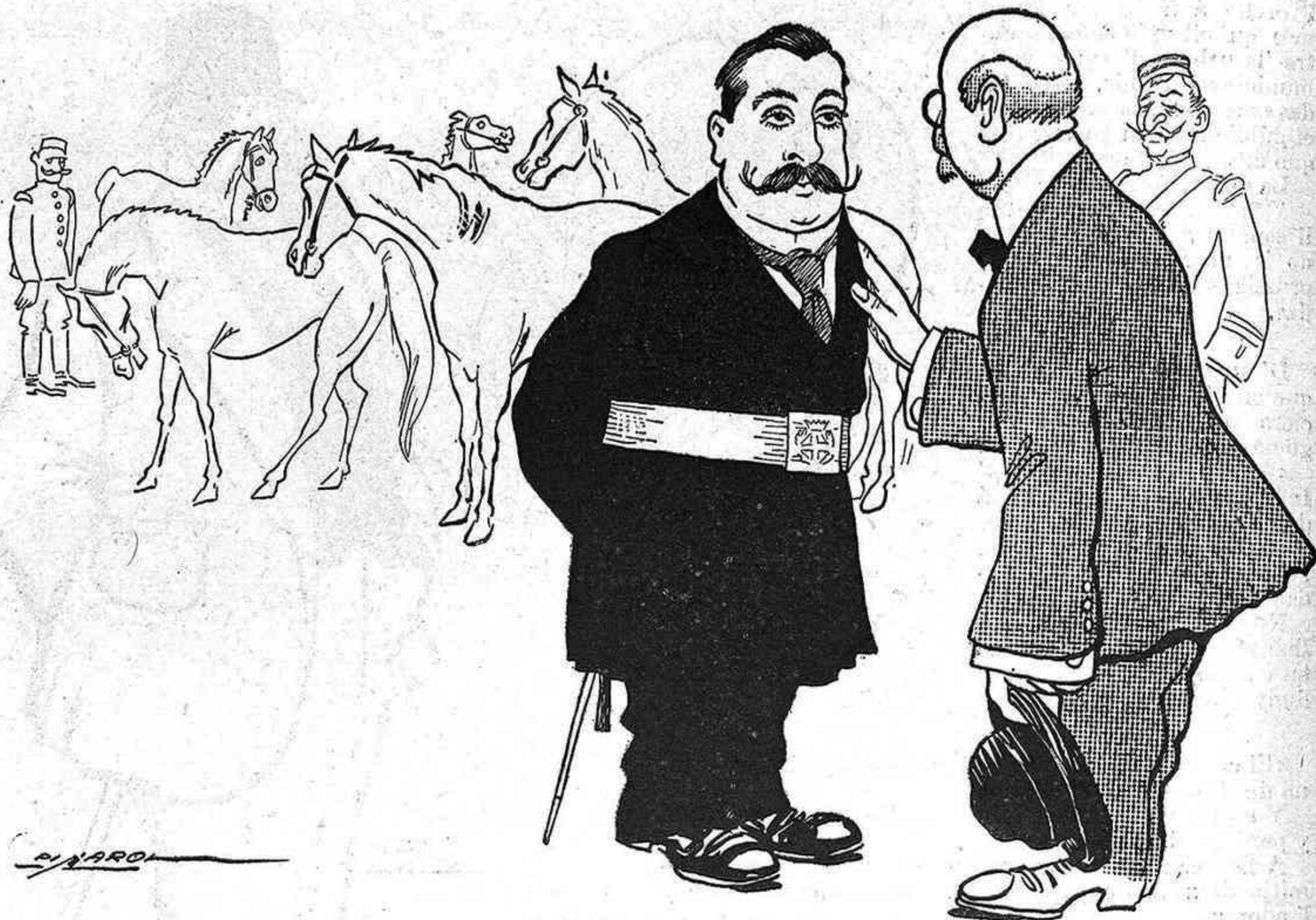
S' han ensajat satisfactoriament uns cotxes destinats recullir las escombrarias públicas.

El primer ensaig s' ha fet al barri de la Bordeta, y els que hi eran asseguran que netejan molt bé.

La segona prova, diu que 's tará al Passeig de Gracia. Mal pensat: al Passeig de Gracia no hi ha gayre bruticia.

La segona s' hauría de fer á dintre de casa la Ciutat.

ELS 5 CABALLS NOUS DE LA «RUSSIA»

—¿Que per qué 'ls necessito?... Pera escoltarme quan vagi á algun acte oficial.

—¿Per escoltarse?... Ay, don Albert!... Més valdria que s' escoltés á n' els que li volen bé, y 's deixés d' aquestas moixigangas.

NOTAS DE CASA

Diumenge, á las Galerías del «Fayans Catalá» (Gran Via, 615) va obrirse la Exposició dels 200 retratos de personalitats conegudas que 'l seu autor, el celebrat pintor don Ramón Casas, ha regalat al Museu Municipal de Barcelona.

.. Ens participa el Secretari del Casal Catalá de Buenos Aires, que aquest centre de cultura ha traslladat el seu domicili social al carrer Moreno, 1157.

.. Ahir dijous, segons ens comunica el seu propietari, degué inaugurar-se el Toboggan instalat al Saló de Sant Joan, al costat del solar hont hi hagué el globo cautiu.

QUADRET

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Substituir els punts per lletres, de manera que llegits vertical y horizontalment diguin: 1.ª ratlla: aliment; 2.ª: poble catalá; 3.ª: altre poble catalá y 4.ª: metall.

ZORAYA

CONVERSA

- ¿Sabs aquell pardal qu' he mort aquest dematí?
—Sí.
—Mon germá se l' ha menjat per dinar.
—Quín, ¿en Josehp?
—No; el que entre 'ls dos hem anomenat.

ANTONET SUMELL

ANAGRAMA

Dugas fillas te en Pasqual
que son guapas com cap més,
son semblant es tan igual
que un creu veurer la Total
y la Tot resulta qu' es.

E. GERUBERN

TARJETA

S.

S. MARSAL DE ALEU

AGUSTÍ TOMS Y ROURA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Consonant es la primera,
la segona, una vocal
la tercera, música,
mineral, invers-darrera
y un nom d' home lo total.

PAQUITO

II

Ma primera es animal,
nota musical segona,
tersa, article neutre dona
y nom d' home mon total.

J. JULIEN

III

Part del cos es la primera,
en los graners la segona,
temps de verb prima-tercera
y una fruyta 'l total dona.

A. CARARACH

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

**Episodios
Nacionales**
5.ª serie
Aparecerá
mañana, día 17

ESPAÑA TRÁGICA

Un tomo en 8.º Ptas. 2

**Benito
Pérez Galdós**
EPISODIOS NACIONALES
Aparecerá
mañana, día 17

INDISPENSABLE A TODOS LOS CIUDADANOS

LEY Electoral para Diputados á Cortes y Concejales
de 28 de Agosto de 1907 Ptas. 1

Novedad

Vendimión

del ilustre poeta

EDUARDO MARQUINA

Un tomo en 8º, Ptas. 3'50

JUANITA

LA PERFECTA COCINERA

POR

CAROLINA GÓMEZ DEL VALLE

Un tomo, Ptas. 2

OBRA NOVA

Peròt Roca Guinarda

HISTORIA D' AQUEST BANDOLER

PER

LLUIS M.ª SOLER Y TEROL

Un tomo en quart, Ptas. 10

ALVARO CALZADO

DOCTRINAS COLECTIVISTAS

Y

Breve historia de las teorías comunistas,
socialistas y colectivistas

Un tomo en 8.º, Ptas. 2

A. ARGUEDAS

Pueblo enfermo

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certifiicat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

LA PROTESTA DELS CAMARERS

—Senyor Osorio y Gallardo: digui als senyors d' allà dalt, que per passar la cartilla, ja som un xich massa grans.

M. Valls